

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Hårt sex?

En diskursanalys av debatten i svensk media om hårt sex bland unga

Klara Norén
Vilma Nilsson

Kandidatuppsats (SOPB63)
HT 2022
Handledare: Linn Alenius Wallin

Abstract

Authors: Klara Norén and Vilma Nilsson

Title: Rough sex? A discourse analysis of the debate on hard sex among youth in Swedish media.

Supervisor: Linn Alenius Wallin

In 2020 an article was published about rough sex among youth. The article spread on social media and was the beginning of a debate in Swedish media which came to be known as the “the rough sex debate”. The aim of this study is to achieve a greater understanding of the phenomenon “rough sex” among youth. To achieve this aim, we analyze and highlight the discursive differences in the debate on “rough sex” among youth and distinguish patterns that can help us to understand young people's use of rough sex. The method used in this study has been critical discourse analysis. The theories that have been used are sex radical feminism, radical feminism and Gagnon and Simon’s sexual script theory. The theories have been used to deconstruct and analyze our empiricism which includes news articles and public statements. Conclusions from our study includes that we have noted two discourses that are central in how the topic of rough sex among youth have been discussed. The first being *the rough sex problematizing discourse* and the second being *the sex positive discourse*. Other discursive themes found in the debate include norms and pornography. This study showed that despite the differences between the discourse’s view of “hard sex among youth” they agreed that there has to be more conversations with young people about sexual health. The study also showed that the attraction to rough sex among youth can be explained through the sexual script theory and the maintenance of sexual norms.

Keywords: “Rough sex”, choking, bdsm, “sex wars”, “youth sexual health”.

Innehållsförteckning

1. Problemformulering	5
1.1 Syfte & Frågeställningar	6
2. Bakgrund	6
2.1 Hårt sex som begrepp	6
3. Forskningsläget	7
3.1 Sökprocess	7
3.2 Innebörden av hårt sex	8
3.3 Strypsex som praktik	8
3.4 Hårt sex och pornografi	9
3.5 Diskussion om samtycke	10
3.6 “Feminist Sex wars”	11
4. Teoretiskt ramverk	12
4.1 Sexuella script	13
4.2 Radikalfeminism	14
4.3 Sexradikal feminism	15
5. Metod	17
5.1 Diskussion om tillvägagångssätt	18
5.2 Diskussion om arbetsfördelning	19
5.3 Urval, avgränsning och autencitet	20
5.4 Forskningsetiska överväganden	21
6. Analys	22
6.1 Den sexpositiva diskursen	23
6.2 Den “hårt sex”-problematiserande diskursen	25
6.3 Normer och normbrytning	28

6.3.1 Sexmanus	29
6.3.2 Normbrytning	31
6.3.3 Det värdeladdade begreppet “vanilla”	32
6.4 Pornografi som orsak	33
6.5 Åtgärder	35
7. Avslutande diskussion	37
7.1 Referenslista	40

1. Problemformulering

Det har de senaste åren rapporterats i media om hur skador efter hårt sex bland unga ökar. En av de första artiklarna som publicerades, "Barnmorskans larm: Allt fler unga pressas till hårt sex" (Erlandsson 2020), fick stor uppmärksamhet medialt. I artikeln intervjuas barnmorskan Katarina Svensson Flood om sitt uppmärksammade inlägg på sociala medier om ungas sexvanor. Svensson Flood berättar för Svenska Dagbladet att många unga tjejer hon träffar i sin yrkesroll har sår i underlivet och smärtor i magen som konsekvenser av "hårt sex". Hon menar att många unga ställer upp på sex trots att de inte vill och att det finns en utbredd idé om att sex ska göra ont.

Vi tyckte att artikeln var intressant utifrån ett feministiskt perspektiv eftersom vi upplever att den sexuella frigörelsen hos kvinnor varit normen i diskussioner angående sex under vår uppväxt. Katarina Svenssons Floods uttalande ifrågasätter denna norm och skapar en nyans i den feministiska diskussionen där kvinnors faktiska sexuella frigörelse ifrågasätts.

En studie som behandlar praktiken "hårt sex" bland unga är "It Was Scary, But Then It Was Kind Of Exciting": Young Women's Experiences With Choking During Sex". Artikeln undersöker strypsex bland unga och visar att flera av de deltagande kvinnorna i studien uppfattade strypsex som ett dominant och maskulint beteende som är inlärt från media och tidigare sexuella partners. Studien framhåller att det är viktigt att professionella som arbetar med unga är medvetna om att strypsex är en vanlig del av ungas sexuella erfarenheter och att det finns behov av ökad kunskap kring ämnet (Herbenick et. al 2021).

Katarina Svensson Floods inlägg på sociala medier var startskottet på en debatt som engagerade organisationer som RFSU och Unizon och andra som på något sätt kommer i kontakt med ungas sexuella hälsa. Debatten visade på en polarisering mellan engagerade i frågan om hur man ska förhålla sig till ämnet hårt sex bland unga. De organisationer och personer som engagerade sig i debatten utgör tillsammans en stor del av den information och det stöd som finns för unga kopplat till sexuell hälsa.

Utifrån det sociala arbetets perspektiv är det intressant att undersöka hur debatten har sett ut och hur det i sin tur speglar den bild samhället har av fenomenet hårt sex bland unga. Tidigare forskning framhåller också att det finns ett behov av ytterligare forskning och ökad kunskap på ämnet “hårt sex” bland unga och är därför relevant att studera.

1.1 Syfte & Frågeställningar

Studiens syfte är att, genom en sammansatt redogörelse för de olika ståndpunkterna som hörts i “hårt sex”-debatten, bidra till en ökad förståelse av fenomenet och belysa faktorer som kan förklara ungas användande av hårt sex.

- Vilka diskurser går att urskilja i den mediala debatten om hårt sex bland unga?
- Hur kan ungas användande av hårt sex förstås utifrån den undersökta mediala debatten?

2. Bakgrund

2.1 Hårt sex som begrepp

Begreppet “hårt sex” har varit svårt att definiera enhetligt. Vi har läst flera definitioner och har valt att utgå från artikeln “The Rough Stuff: Understanding Aggressive Consensual Sex”. Burch och Salomon (2019) som definierar praktiken hårt sex. Hårt sex innefattar, enligt de som deltagit i Burch och Salomons studie, våldsamma inslag i den sexuella akten, såsom att bli dragen i håret, strypt, slagen eller biten. Vi anser att Burch och Salomons begreppsförklaring av “hårt sex” är den som närmast beskriver praktiken som vi behandlar i vår uppsats.

I vår uppsats anser vi att det är viktigt att göra en distinktion mellan fenomenet som behandlas i “hårt sex”-debatten och den sexuella praktiken hårt sex. Vi har därför i vår uppsats valt att använda begreppen “hårt sex” och “hårt sex bland unga” inom citationstecken

när vi diskuterar “hårt sex”-debatten. När vi diskuterar begreppet hårt sex, utan citationstecken, syftar vi på praktiken snarare än debatten. Begreppet utan citationstecken förekommer främst i tidigare forskning och i vårt empiriska material.

3. Forskningsläget

3.1 Sökprocess

I sökmotorn lubsearch har vi använt sökorden “rough sex”, choking, bdsm, pornography, feminism, “sex radical feminism”, “radical feminism” och “sex wars”, “youth sexual health” för att hitta vetenskapliga artiklar som behandlar ämnet hårt sex på olika sätt. Under sökprocessen försökte vi använda oss av ord som förekommer i debatten, såsom “hårt sex” och “ungdomars sexliv” men det fanns få källor som var skrivna på svenska och som var relevanta för vårt avsnitt om forskningsläget. Därför använde vi oss av ett bredare spektrum av ord när vi sökte efter tidigare forskning.

Vi har använt oss av fem vetenskapliga artiklar från den tidigare forskningen som belyser olika aspekter kring hårt sex som praktik. Ett flertal av dem diskuterar hur hårt sex definieras och vilka faktorer som gör att hårt sex praktiseras. Några av artiklarna avhandlar också samtycke kopplat till hårt sex och hur det fungerar i praktiken. Slutligen beskrivs också fenomenet “feminist sex wars” som används för att diskutera likheter och skillnader i dagens debatt om “hårt sex bland unga”.

Samtliga artiklar har en kvalitativ ansats som ingång och studierna har genomförts med hjälp av frågeformulär, intervjuer och en socialkonstruktivistisk analys. Att hitta artiklar som avhandlar hårt sex ur ett diskursanalytiskt perspektiv har varit komplicerat då det diskursiva fenomenet “hårt sex” är relativt nytt och utforskat. Hårt sex som praktik har undersökts i tidigare forskning i form av intervjustudier. Samtliga artiklar som vi har funnit ringar in ämnet “hårt sex” väl och skapar en relevant grundförståelse för debatten vi behandlar i uppsatsen.

3.2 Innebörden av hårt sex

En artikel som behandlar samtyckt hårt sex är den psykologiska studien “The Rough Stuff: Understanding Aggressive Consensual Sex” (Burch & Salomon 2019). I studien undersöker författarna ämnet samtyckt hårt sex inom romantiska relationer genom att skicka ut frågeformulär till studenter. Studien visade att majoriteten deltagarna ansåg att definitionen av hårt sex innefattade bland annat att bli dragen i håret, bli bunden och att bli biten. En del av deltagarna ansåg att mer våldsamma handlingar som strypning och slag också definierade hårt sex. Studien visade att män var mer benägna att uppges mer aggressiva beteenden som användning av varmt vax, skärande och urinerad vid definitionen av hårt sex. Ungefär hälften av deltagarna i studien som var i ett sexuellt förhållande uppgav att de hade hårt sex. Samtliga deltagare i studien uppgav att män var initiativtagare till hårt sex majoriteten av gångerna. Männerna som deltog i studien uppgav att män inte initierar lika ofta till hårt sex som kvinnor gör vilket inte stämde överens med de övriga resultaten som visade att det är vanligast att män initierar till hårt sex. Båda könen uppgav att män oftare smiskade och kastade runt sina partners medan kvinnorna oftare rev sina partners (Burch & Salomon 2019).

I slutsatserna kommer författarna fram till att hårt samtyckt sex generellt sätt är ömsesidigt och består för det mesta av milda handlingar som inte genererar större skador. Författarna hittar också en koppling mellan hårt sex och manlig sexuell avundsjuka som exempelvis otillgänglighet efter separation och föreställningen att ens partner har varit otrogen. Samtidigt har forskarna också funnit ett samband mellan hårt sex och ökad sexuell njutning och tidigare orgasm hos kvinnor (Burch & Salomon 2019).

3.3 Strypsex som praktik

I den kvalitativa studien “It Was Scary, But Then It Was Kind Of Exciting”: Young Women’s Experiences With Choking During Sex” (Herbenick et. al 2021) publicerad i tidskriften Archives of Sexual Behaviour intervjuades kvinnor i åldrarna 18 till 40 år om sina erfarenheter kring strypning under samtyckt sex. Kvinnorna som intervjuades beskrev olika erfarenheter med strypning under sex och flera ville göra en tydlig distinktion mellan orden “choking” och “strangulation”. De upplevde att ordet “strangulation” gav en bild av något

mer våldsamt än vad de upplevt. Bland kvinnorna som deltog i studien associerade många strypsex med hårt och passionerat sex och beskrev mjukt och intimt sex som "vanilla". Flera kvinnor beskrev också att till exempel fokus på förspel var starkt kopplat till det sex som de kallade för "vanilla". Berättelserna om strypsex och känslorna som det förde med sig visade sig vara beroende av vilken relation kvinnan hade till personen som de hade sex med var och om det fanns samtycke och kommunikation innan, under, och efter. Makt, förtroende och dominans var också faktorer som visade sig vara avgörande för hur kvinnorna beskrev sina upplevelser av strypsex. Kvinnorna som deltog i studien kopplade också strypsex starkt till stereotypiska maskulina och feminina roller. Många upplevde att strypsex avspeglar förhållandet mellan man och kvinna där mannen förväntas vara dominant och därav den som stryper under sex. Kvinnor förväntas istället ta på sig den undergivna rollen och bli strypt. Flera av kvinnorna som deltog i studien uppgav att strypsex ofta var initierat utan samtycke eller kommunikation. De deltagande kvinnorna gjorde kopplingen till befintliga könsnormativa dynamiker och traditionellt stereotypiska roller som kvinnor och män förväntas leva upp till under sex. Till exempel mannen som dominant och kvinnan som undergiven.

3.4 Hårt sex och pornografi

En artikel som belyser samtyckt hårt sex i förhållande till pornografi är "Pornography and sexual relationships: Discursive challenges for young women" (Ashton et. al 2020). Studien undersöker pornografi utifrån ett psykologiskt och feministiskt perspektiv genom djupintervjuer med unga kvinnor i Australien. Studien visar att en del av kvinnorna i studien använder pornografin som en integrerad del av sitt sexliv och inspireras av det när de själva är intima med sina partners. Andra kvinnor i studien uppgav istället att pornografi i samband med sexuella partners inte varit uppskattat då männen ofta förväntar sig att de ska gå med på handlingar som strypsex och analsex eftersom det sällan finns diskussioner om det i pornografin.

Ett annat tema som återfinns i studiens analys är att männen kontrollerar intimiteten i förhållanden. Några av kvinnorna uppgav att när männens sexuella begär riktas mot pornografin uppfattas det som ett sätt att avbryta eller hålla inne med intimitet. En av

kvinnorna uppgav att hennes tidigare pojkvänner alltid brukade titta mycket på pornografi och att det påverkade deras sexliv att mer likna pornografi snarare än något intimt. En annan kvinna uppgav att hennes partners tittande på pornografi medförde att det tog längre tid för honom att ejakulera när de hade samlag eftersom han jämförde deras sexliv med hur pornografin ser ut (Ashton et. al. 2020).

Ett tredje tema som återfinns i studiens analys är att kvinnor behöver objektifiera sig själva under samlag för att kunna konkurrera med pornografin. Kvinnorna fokuserade på sitt yttre och att vara åtråvärda, ibland genom att framställa sig som kvinnorna ser ut inom pornografin. En del kvinnor uppgav att det är viktigt att behaga sin partner om de är upphetsade då de annars kommer använda pornografin för att tillfredsställa sig själva istället. En kvinna uppgav att hon hade objektifierat sig själv för att bli mer intressant för männen trots att hon själv inte ville då hon upplevde att hon inte ägde sin egna sexualitet utan att det var samhället som ägde den (Ashton et. al 2020).

I slutsaten kommer författarna fram till att kvinnors sätt att anpassa sig till männens begär skapar konsekvenser för kvinnors hälsa och välmående. Ett exempel på detta är självobjektifiering som leder till risk för ätstörningar, ångest över utseende, depressioner och reducerad sexuell njutning. Konflikterna mellan kvinnans inre och krav på relationen samt upplevelser av pornografin leder till att kvinnan fokuserar mer på sin partners behov än sina egna. Det leder i sin tur till att det blir svårare för kvinnor att kräva och uppleva sexuell njutning.

Författarna i studien framhåller att studiens resultat kan vara viktiga i det professionella arbetet bland andra psykologer, socialarbetare och kuratorer för att kunna stödja kvinnors hälsa och välmående (Ashton et. al 2020).

3.5 Diskussion om samtycke

Studien "Postfeminist sexual agency: Young women's negotiations of sexual consent" (Burkett & Hamilton 2012) undersöker, liksom tidigare artiklar i detta kapitel, kvinnors samtyckande till sex och kritiserar tanken om att "det är bara att säga nej" till oönskat sex. Denna studie undersöker frågan utifrån en kritisk blick på den postfeministiska idén om

kvinnors sexuella frigörelse. Forskarna menar att det är många aspekter som behöver tas i beaktande för att förstå varför kvinnor inte alltid “bara kan säga nej” till sex. Några av de aspekter som tas upp är maktobalans mellan könen, gamla sexuella könsnormer och sexuell objektifiering.

Studiens resultat visade att de unga kvinnor som intervjuats accepterade “det är bara att säga nej” som en del av förebyggandet av sexuellt våld. Samtidigt uppgav de unga kvinnorna också att de befunnit sig i sexuella situationer där de inte kunnat eller vågat säga nej. Det fanns alltså en inkongruens mellan vad de unga kvinnorna tyckte att kvinnor ska gå med på under sex och hur de faktiskt själva reagerat i obekväma sexuella situationer. I de fall där de inte kunnat eller vågat säga nej till oönskat sex uppgav de anledningar som att känna sig pressad, obekväm eller inte vilja verka ointresserad. Forskarna uppmärksammade också en diskrepans i de intervjuade kvinnornas ställningstagande till var problemet om oönskat sex ligger. Flera av de intervjuade unga kvinnorna uttryckte, i samtal om hur kvinnor generellt kan säga nej till oönskat sex, att man som kvinna måste agera självsäkert i sexuella sammanhang. Alltså, om man inte vågar säga nej grundar det sig framförallt i en svaghet hos kvinnorna. Forskarna föreslår att detta skulle kunna vara ett exempel på en svaghet i den postfeministiska synen på kvinnors sexualitet. Å ena sidan är kvinnor sexuellt självständiga (empowered), å andra sidan fortsätter kvinnor att acceptera heteronormativa diskurser i sexuella sammanhang.

3.6 “Feminist Sex wars”

I artikeln “Is Feminist Porn Possible?” (Stewart 2019) diskuteras pornografi och feministisk pornografi utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Författaren tar utgångspunkt i 1980-talets och 1990-talets “feminist sex wars” där “pro-sex”-feminister och “anti-porn”-feminister hade delade meningar om pornografins påverkan på samhället. Debatten mellan de feministiska grupperna startade under en Barnardkonferensen “Towards a Politics of Sexuality” som organiserades av “Pro-sex”-feminister och som inkluderade samtal om sadomasochism och pro-sexpositionerade samtal. “Anti-porn”-feministerna satte sig emot konferensen. De ansåg att det inte var möjligt att förhålla sig positivt till den pornografi som börjat flöda friare i samhället och att den hade skadande biverkningar på kvinnor.

“Anti-porn”-feministerna ville istället se en censurering av pornografi. Detta skapade en intern feministisk debatt som pågått i över 50 år (Stewart 2019).

Stewart redogör för de olika sidorna i debatten om pornografin och avslutar sin artikel med sammanfattningen att uttalanden och argument som lagts fram av “Anti-porn”-feminister bör problematiseras. Han menar också, i likhet med “Pro-sex” feministerna på 1980-talet, att det finns feministisk pornografi som inte nedvärderar och underminerar kvinnor (Stewart 2019).

4. Teoretiskt ramverk

Vi har analyserat tidningsartiklar och uttalanden i debatten om “hårt sex” med hjälp av tre vetenskapliga teorier. Sexuella script-teorin, radikalfeministisk teori och sexradikal feminism. Sexuella script-teorin användes för att förstå och analysera uppkomsten av fenomenet hårt sex och därmed förtydligade bilden av debattens utgångspunkt. Den sexuella script-teorin har skapat en grundläggande förståelse kring mänsklig sexuell interaktion vilket också är väsentligt i vårt empiriska material.

Radikalfeministisk teori användes för att analysera och urskilja hur *den “hårt sex”-problematiserande diskursen* tar ställning i debatten. Radikalfeministisk teori användes också för att förklara uppkomsten av tankesätt som går att utläsa i de uttalanden och artiklar som analyseras i uppsatsen.

Teorin om den sexradikala feminismen har använts som utgångspunkt för att skapa förståelse för hur *den sexpositiva diskursen* ser ut och hur vi kan förstå denna i förhållande till vårt empiriska material. Teorin har hjälpt oss att belysa hur aspekter kring den sexradikala feminismen ännu är relevanta i den nutida debatten om hårt sex bland unga.

Teorierna om radikalfeminism och sexradikal feminism är båda feministiska teorier som på flera sätt liknar varandra, främst i tanken om att kvinnor ska ha samma rättigheter och möjligheter som män har. Hur vägen dit ser ut är vad som skiljer teorierna åt. Den sexuella script-teorin liknar på flera sätt den sexradikala feminismen i tanken om att sociala konstruktioner och kontexter är vad som har inverkan på människans sexualitet. Den sexuella script-teorin har dock ett mer ingående resonemang på hur inre sexuella drifter också har en

inverkan på människans sexualitet till skillnad från den sexradikala feminismen som menar att sexualitet inte är förenat med biologiska drifter.

4.1 Sexuella script

John H. Gagnon och William Simon (2005) är grundarna för teorin om sexuella script. De sexuella scripten beskrivs som manus eller formler för hur människor agerar sexuellt i olika situationer (Gagnon & Simon 2005, s. 13). Människan lär sig dessa manus genom olika scenarier som sker på samhälls nivå men också genom individens egna upplevelser (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Teorin härstammar från ett sociologiskt perspektiv på sexualitet som publicerades första gången 1973 (Plummer 2005, s. ix). Sexuella script är en av de första teorierna som behandlar sexualitet utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv vilket utgjorde grunden för kommande forskning och teorier inom fältet (ibid.). Socialkonstruktivismen betraktar verkligheten som socialt konstruerat, det vill säga att det vi uppfattar som verkligt i samhället är produkter av kollektivt handlande och mellanmänsklig interaktion.

Teorin har som utgångspunkt att väldigt få handlingar i det mänskliga beteendet kan kallas för spontana då det mesta vi gör sker i någon form rutinmässigt, även icke-sexuella handlingar (Gagnon & Simon 2005, s. 13). Det behöver finnas ett visst antal komponenter av ett script för att sexuell interaktion ska ske, exempelvis fysisk attraktion, åtrå och avskildhet (ibid.). Det krävs också att någon av deltagarna modifierar sina beteenden till ett lämpligt script för att den sexuella interaktionen ska ske i den specifika sociala situationen.

Författarna beskriver att de sexuella scripten kan delas in i två större dimensioner, den interpersonella och den intrapsykiska (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Den interpersonella handlar om mellanmänskliga relationer där gemensamma konventioner avgör hur man agerar (ibid.). Den intrapsykiska rör de faktorer som skapar upphetsning eller motivation till den sexuella aktiviteten (ibid.). Särskilt viktigt är kulturella faktorer som verbalt och icke-verbalt språk, konventioner och beteenden som påverkar hur människor ser på sex (ibid.). Det kulturella scenarierna modifieras av individen efter varje enskild sexuell interaktion och har en stor inverkan över den interpersonella dimensionen (ibid.).

Under ungdomsåren sker den främsta sexuella utvecklingen (Gagnon & Simon 2005, s. 53). De fysiska förändringar som sker gör ungdomar särskilt mottagliga för att börja ta efter de traditionella könsrollerna (ibid.). Under denna tid lär sig ungdomar om vad som är "gott" och "ont" sexuellt beteende i förhållande till moralen kring återhållsamhet som framstår som gott och omåttlighet som ses som ont (ibid.).

En del av den kritik som sexuella script-teorin mottagit handlar om risken med att teorin förstärker rådande normer och hur saker är genom att inte presentera någon variation eller undantag från normen i de sexuella skripten (Beres 2014, s. 79). En annan kritik mot teorin är att den misslyckas med att belysa maktaspekter och ojämlikhet, främst kopplat till patriarkala strukturer (ibid.). Simon & Gagnon har argumenterat för att teorin ska användas för att visa på den socialkonstruktivistiska grunden av sexualitet och hur sexualitet är kontextbaserad, flytande och förändringsbenägen (Beres 2014, s. 79).

4.2 Radikalfeminism

Lena Gemzöe redogör i boken "Feminism" (2014) för vår andra teori, radikalfeminism. Radikalfeminismen utgår från att kvinnor är förtryckta på grund av sitt kön och att kvinnoförtryck är den mest grundläggande formen av förtryck i samhället (Gemzöe 2014, s.48). Förtrycket yttrar sig, enligt radikalfeministisk teori, i till exempel sexuella relationer mellan män och kvinnor, kontroll av kvinnor i familjen och kvinnoförakt. Radikalfeminismen förenar kvinnor men skapar också en gemensam fiende - patriarkatet. Patriarkatet är ett samhällskritisk begrepp som beskriver mäns förtryck mot, och dominans över, kvinnor. Radikalfeminismen anser att samtliga män gynnas av ett sådant samhälleligt system (Gemzöe 2014, s. 49). Radikalfeminismen skiljer sig från till exempel liberalfeminismen genom att inte vilja eftersträva konventionellt färgade "manliga egenskaper". Radikalfeminister anser ofta att liberalfeministerna lider av ett "penisavund", en strävan efter det som ger mest status hos män och att de därav övertar patriarkatets värderingar. Istället vill radikalfeminismen omvärdera och lyfta upp positiva kvinnligt färgade aspekter och därmed utmana de konventionella värderingarna om klassiskt manliga och kvinnliga egenskaper (Gemzöe 2014, s. 51).

Radikalfeminismen anser att de samhällliga orättvisorna mellan könen är ett resultat av djupt etablerade samhällliga maktstrukturer såsom orättvisa lagar och ekonomiska strukturer som upprättas av män. Radikalfeminismen anser också att män inte har intresse av att ändra på detta eftersom det inte skulle gagna dem. Istället finns intresse av att upprätthålla dessa strukturer eftersom män drar nytta av kvinnor som underordnade.

Radikalfeminismens syn på män som den största fienden har starkt kritiserats och problematiserats. Kritiken grundar sig främst i en nyansering av problemet där de som kritiserat radikalfeminismen anser att grupper av män i samhället är underordnade vissa kvinnor. Kritiken har också framhållit att det är viktigt att inte glömma bort att männen också lever i ett sexistiskt samhälle med stereotyper som tvingar dem att vara och agera på ett specifikt "manligt" sätt. Kritiken mot radikalfeminismen har inte bara riktats mot tidig radikalfeminism utan framhålls ofta också i det moderna samhället i interna feministiska diskussioner (Gemzöe 2014, s. 58).

4.3 Sexradikal feminism

Den sexradikala feminismen är en teori som syftar till att framhålla sexualiteten som en positiv komponent i strävandena efter jämställdhet. Peluso (2009) redogör för den sexradikala feministiska gren som växte fram i slutet på 70-talet. Sex-radikala feminister utmanade radikalfeministernas påstående om att alla sexuella identiteter och praktiker är konstruerade i förhållande till patriarkatet (Peluso 2009, s. 755). Teorin har haft en stor inverkan över genusstudier och gett forskningen ramar som är användbara för att förstå människors sexualitet (Peluso 2009, s. 755). Dessutom har den sexradikala feminismen förnyat intresset för att studera sexualitet på andra sätt än tidigare (ibid.).

Sex-radikala feminister ansåg inte att sexuella uttryck skulle vara lika med exploatering och inte heller sex med våldsinslag som radikalfeministerna gjorde (Peluso 2009, s. 756). Det föranledde att de sexradikala feministerna ifrågasatte användbarheten av denna stela, övergripande och analytiska ram (ibid.). Sexradikala feminister kallas ibland för sexpositiva feminister (Peluso 2009, s. 755).

Till skillnad från radikalfeminismens syn på makt, där männen är makthavare och kvinnor är underordnade, ser inte den sexradikala feminismen makt som statisk utan kontextuellt konstruerad (Peluso 2009, s. 756). Sexradikala feminister har hävdats att det inte finns något självklart syfte med kommodifikationen av sexualiteten och sexuella kroppar som är kopplat till makt på samma sätt som radikalfeministerna har menat (ibid.). Det är snarare erkännandet av hur sexuella tjänster mot betalning konstrueras, karaktäriseras och samtalas om i olika diskurser som är viktigt för diskussionen (ibid.).

Sexradikal feminism liknar på flera sätt queerteorin i aspekterna av sexualitet och könsidentitet (Peluso 2009, s. 756). Sexradikala feminister anser att sexualitet inte är förenat med biologiska drifter utan snarare är en produkt av sociala faktorer (ibid.). Teorin betonar också vikten av mänsklig interaktion i meningsskapandet (ibid.). De anser att individer har möjligheten att välja att motstå och utmana samhällets påtryckningar kring hur individer ska uppföra sig både sexuellt och politiskt (ibid.). Sexradikala feminister anser att könet i sig är allmänt fruktat i det västerländska samhället, för dem blir återtagandet av sin sexualitet och att omfamna sin sexuella lust till strategier för att förstärka sin egenmakt, särskilt för kvinnor. (Peluso 2009, s. 756).

Vid resonemanget om könsförtryck skiljer radikalfeminismen och den sexradikala feminismen sig åt då den sexradikala feminismen anser att det snarare handlar om ett sexuellt förtryck bortom frågan om kön (Peluso 2009, s. 756). Problemet, enligt sexradikala feminister, handlar inte enbart om att man bör avkriminalisera alla former av sexhandel och legitimera normbrytande sexuella praktiker (ibid.). Fokus bör ligga vid att problematisera och undersöka den större politiska, sociala och kulturella miljön där sexuella identiteter och praktiker är nedvärderade och kriminaliserade (ibid.). Det gör att sexradikala feminister ifrågasätter varför prostitution och pornografi har blivit de centrala huvudfrågorna i debatten om sexuella handlingar, begär och identiteter (Peluso 2009, s. 756 f.).

Den sexradikala feminismen har sitt sammanhang inom sexpositivism (Peluso 2009, s. 756). Sexpositivismen kan förstås som en feministisk ståndpunkt som stödjer avkriminaliseringen av prostitution, motsätter sig censur och stödjer individens rätt att bedriva sexarbete men betonar samtidigt att upplevelsen och erfarenheterna av sexarbete varierar (ibid.).

En del av kritiken mot den sexradikala feminismen får möta rötter till konceptet av makt (Allen 2001). Den sexradikala feminismen fokuserar för mycket på kvinnors förmåga att stå emot kontroll och använda sin egenmakt vilket skapar en förskönad bild av hur maktförhållanden inom pornografin ser ut (ibid.). En annan del av kritiken som den sexradikala feminismen erhållit är de sexradikala feministernas anspråk på att alla samtyckta sexuella aktiviteter ska vara accepterade, exempelvis sadomasochism (Ferguson 1984). Det leder till frågan om vad samtycke faktiskt innebär och om det egentligen är underliggande strukturer som gör att kvinnor samtycker till sadomasochistiskt sex eller konsumerar porr (ibid.). Den sexradikala feminismen har inte lyckats bevisa hur kvinnor som samtycker till hårda sexuella akter inte skiljer sig från de kvinnor som blir misshandlade av sina partners eller endast ställer upp på sexuella aktiviteter för deras partners skull (ibid.).

5. Metod

I studien har den kvalitativa metoden diskursanalys använts för undersöka hur debatten om "hårt sex bland unga" ser ut. Diskursanalys är en metod som används för att undersöka språkets funktion och förstå hur språket bidrar till att upprätthålla, skapa och utmana samhällets ordning (Svensson 2019, s. 21). Diskursanalysen som metod genererar kunskap om hur samhället konstrueras genom språkanvändning och hjälper till att förstå hur makt och ideologi fungerar i vardagen (Svensson 2019, s. 24). Diskursanalys består av flera förgreningar och kan kategoriseras in i olika typer. I vår studie har kritisk diskursanalys tillämpats vilket innebär att språket i valda artiklar har studerats med syftet att uppmärksamma språkets roll i upprätthållandet och skapandet av ojämlikhet och missförhållanden i samhället (Svensson 2019, s. 54). Inom socialt arbete med unga är ungas sexuella hälsa en väsentlig byggsten. De organisationer, professionella och andra som varit delaktiga i debatten formar synen på hur vi, både som privatpersoner men också som kommande yrkesverksamma inom socialt arbete, uppfattar fenomenet "hårt sex". Tillämpning av kritisk diskursanalys är därför fördelaktig i analyserandet av debatten om "hårt sex" och de framtida problem som socialarbetare kan komma att möta relaterat till ungas sexuella hälsa.

5.1 Diskussion om tillvägagångssätt

Kritiska diskursanalytiker studerar varför vissa betydelser är tagna för givna och varför andra marginaliseras (Bryman 2018, s. 651). Makt är en central aspekt som ofta studeras i samband med försök till förståelse kring varför vissa diskurser är mer privilegierade än andra (ibid.). Vi valde således metoden kritisk diskursanalys för att kunna redogöra för hur samhället ser ut men också hur processen kring meningsskapandet ser ut i förhållande till vårt valda ämne. Diskurser bygger på och gör inverkan över andra diskurser i samhället (Bryman 2018, s. 651). Den kritiska diskursanalysen har hjälpt oss med att synliggöra och analysera diskurserna i förhållande till vårt valda ämne, hårt sex bland unga, och det material vi har funnit. Något som är värt att uppmärksamma i användningen av diskursanalys är att idén om alternativa fakta bygger på en liknande relativistisk syn på kunskap som diskursanalys. Alltså, att människors upplevelse av ett fenomen eller begrepp är ett resultat av retoriska ansträngningar. Trots att det finns ett "rätt eller fel" är människors upplevelser, rädslor och hopp formade utifrån retoriska faktakonstruktioner (Svensson 2019, s.163). Detta är relevant i vår uppsats eftersom vår empiri består av människor som uttalar sig om samma fenomen men har mycket olika syn på fenomenet. Fakta konstrueras således genom retoriska ansträngningar från båda sidor av debatten.

I arbetets initiala skede utgick vi från barnmorskan Katarina Svensson Floods uttalande i Svenska Dagbladets artikel "Barnmorskans larm: allt fler unga pressas till hårt sex" (Erlandsson 2020). Vi upptäckte att det var många som engagerat sig efter barnmorskans uttalande och att alla inte delade samma bild av fenomenet "hårt sex". När vi sökte efter artiklar som kommenterat eller kritiserat barnmorskans uttalande kunde vi urskilja olika diskurser i debatten som skapats. Vi valde ut artiklar som visade olika åsikter i debatten om "hårt sex". Under den första organiseringen av det empiriska materialet är sorteringen av texterna ett sätt att få en första inblick i hur materialet både hänger ihop och inte hänger ihop (Svensson 2019, s. 134). Genom att organisera materialet fick vi en överblick över vilka ståndpunkter som hörts i debatten. Efter en första organisering behövde materialet sorteras igen efter vad som sades i materialet, det vill säga vilka uttryck och ordval som användes (Rennstam & Wästerfors, s. 76). Denna sortering blev en sorts kodning där vi markerade liknande uttryck och ordanvändning under samma kategori.

Därefter behövde materialet tematiseras i kategorier som bäst sammanfattade vårt valda empiriska material (Svensson 2019, s. 142). Dessa kategorier bör tydliggöra skillnaderna mellan kategorierna men också likheterna inom samma kategori (ibid.). Under tiden vi skapade teman i materialet gjorde vi också kommentarer, även kallat teoretiska etiketter (Rennstam & Wästerfors, s.74), tillhörande de olika citaten. Dessa kommentarer var en början i analysprocessen där tankar om hur exempelvis teorierna hade kunnat appliceras för att skapa en förståelse för materialet.

När vi valt ut kategorier, eller teman, påbörjade vi analysen. Vi valde att argumentera med hjälp av empirin utifrån modellen *excerpt-commentary units* (Rennstam & Wästerfors s. 148). Första steget handlar om att kort ange en analytisk poäng om vad som ska framhållas, sedan introducerar man det empiriska utdraget som ska appliceras (ibid.). Därefter presenterar man det empiriska utdraget och gör en analytisk kommentar där argumentationen görs med stöd i det valda utdraget (Rennstam & Wästerfors s. 148 f.). När vi presenterat det valda empiriska materialet tillämpade vi lämpliga teorier och jämförde materialet med tidigare forskning för att skapa en analytisk argumentation för det vi hittade.

5.2 Diskussion om arbetsfördelning

Arbetsfördelningen i arbetet har varit jämnt fördelat och vi har genomgående i uppsatsens olika avsnitt medvetet delat upp arbetsbördan på ett rättvist sätt. Under avsnittet tidigare forskning har Klara läst och skrivit om den tidigare forskningen som återges under avsnitt 3.4, 3.6 och 3.7 samtidigt som Vilma har återgett den tidigare forskning som presenteras i avsnitt 3.3 och 3.5. I teoriavsnittet har Klara redogjort för den radikalfeministiska teorin och Vilma har skrivit om sexuella-script teorin och den sexradikala feminismen. Vi har gemensamt funnit empiriskt material och kodat materialet vi hittat tillsammans och därefter valt ut de citat som vi tycker har störst relevans i vårt arbete. I analysarbetet har vi båda redogjort för olika resonemang under varje avsnitt.

Vi har under arbetets gång granskat varandras texter tillsammans för att kunna vassa både innehåll och språk och därmed skapa samstämmighet i arbetet. Det har i sin tur gjort att den röda tråden har kunnat bibehållas genom hela arbetet.

5.3 Urval, avgränsning och autencitet

Debatten om hårt sex bland unga som vi studerat var som mest intensiv mellan den tjugotredje augusti 2020 och elfte december 2020 och under denna period publicerades ett tjugotal tidningsartiklar på nätet. Vi har granskat tolv av dem och sedan valt att analysera sex artiklar. Vi har också valt att analysera en organisationsrapport från Unizon och ett pressmeddelande från RFSU. Förutom tidningsartiklar har även andra inlägg och nyhetsinslag utgjort en del av debatten. Sammanlagt har material på cirka 50 sidor bearbetats. Dessutom tillkom även en motion i Riksdagen under denna tidsperiod som behandlade ämnet hårt sex bland unga i förhållande till porrens skadeverkningar (Motion 2020/21:3145). Vi har valt att endast fokusera på tidnings- och debattartiklar i olika tidskrifter som finns publicerade på nätet. Följande artiklar och uttalanden utgör uppsatsens empiri:

“Sexmanus orsakar smärta” (Björk 2020)	Tidskriften Ottar
“Barnmorskans larm: Allt fler unga pressas till hårt sex” (Erlandsson 2020)	Svenska Dagbladet
“De vittnar om porrens effekter på ungdomar” (Holmer 2020)	Östgöta Correspondenten
“Frågor och svar om unga och “hårt sex”-debatten” (RFSU 2020)	RFSU Pressmeddelande
“Kan ses som positivt att fler vågar ställa de här frågorna” (Skagerström Lindau 2020)	SVT Nyheter
“Porrkriget splittrar samhället” (Svallfors 2020)	Dagens Arena
““Det här är inte ok!”- Unizons kvinnojourers, tjejjourers och ungdomsjourers erfarenheter och krav för att minska porrens skadeverkningar” (Unizon 2020)	Unizon Rapport
“När unga kvinnor får skador av sex har något gått rejält snett” (Örtenfelt 2020)	Göteborgsposten

I flertalet av artiklarna vi har valt att analysera intervjuas yrkesverksamma barnmorskor om deras syn på hårt sex, i andra artiklar återges också privatpersoners, däribland ungdomarnas,

syn på ämnet. Vi valde ut samtliga artiklar och dokument för att vi ansåg att dessa nio texter gav en bred bild av debatten med både organisationernas, de professionellas och privatpersonernas perspektiv. Genom att använda olika typer av informationskällor med olika ståndpunkter kunde vi också skapa en representation som motsvarar hur debatten såg ut i sin helhet.

Autenticiteten i diskursanalys kan vara svår att förhålla sig till när analysen är baserat på webbaserat material (Bryman 2018, s. 668). Från betraktarens perspektiv är det lätt att tänka att det som publiceras är äkta och att någon större autenticitetsprövning därför inte är nödvändig. Det som är viktigt att ha i åtanke är att det kan vara svårt att hitta information om upphovsmannen av de publicerade artiklarna (ibid.).

Vårt empiriska material består av dagstidningsartiklar och officiella uttalanden från organisationer. Det är därför inte svårt att urskilja vem upphovsmannen är och detta är därför ingenting vi har tagit ställning till i uppsatsskrivandet. De officiella uttalanden från organisationerna gör det tydligt att lokalisera varifrån informationen kommer och därav också om det finns relevant och nödvändig kunskap bakom uttalandena. Också i dagstidningsartiklarna har majoriteten av informationen kommit från en professionell med nödvändig kunskap på området som intervjuats av en skribent. I dessa fall har vi varit noga med att ange både vem som skrivit artikeln (skribenten) och vem som blivit intervjuad (den professionella). I ett fall har vi använt oss av en debattartikel skriven av en student. Eftersom vår studie är baserad på åsikter kring ämnet hårt sex bland unga ansåg vi att det är nödvändigt att empirin består av ett brett spektrum av professioner, privatpersoner och organisationer för att skapa en helhetsbild av debatten. Vi har noga valt ut artiklar och uttalanden som vi anser ger en representativ bild av debatten och den faktiska spridningen av åsikter.

5.4 Forskningsetiska överväganden

En snabb teknisk utveckling har lett till att mycket forskning är webbaserad, däribland denna studie. Vi hämtar material från internet där organisationer, privatpersoner och professionella debatterar under sitt egna namn eller organisationens namn. Om vi skulle betrakta de texter som utgör vårt empiriska material som människor i samma kontext som vem som helst som

deltar i en studie hade det varit viktigt att utgå från de forskningsetiska ramverken vad gäller identitetsskydd, konfidentialitet och informerat samtycke (Eldén 2020, s. 117).

Man kan också betrakta de uttalanden och artiklar som publicerats på internet som offentliga texter författade av människor som frivilligt skrivit under med sitt namn och som vill att deras åsikter och vinklingar på problematiken ska bli lästa och spridas. Det blir då frågor om upphovsrätt och korrekt referenshantering som istället hamnar i fokus (Eldén 2020, s. 118).

Vi motiverar att vi väljer att betrakta uttalanden som offentliga texter av personer som frivilligt skrivit under med sitt namn genom att understryka att det är texterna och åsikterna vi analyserar. Inte personerna i sig. Det som analyserats är inte information som givits till oss i förtroende utan texter som publicerats i en allmän debatt. Frågan om korrekt referenshantering, återgivning och relevans av citaten som analyseras blir istället de etiska övervägandet som står i fokus i vår uppsats. Det har därför varit viktigt att återge citaten på ett korrekt sätt i förhållande till det resonemang som personen för och inte ta ut citat ur sitt sammanhang som ger en förvriden bild av personens åsikt. Vid några tillfällen utvecklar skribenten och den intervjuade sina resonemang och kan ge uttryck för en åsikt för att sedan problematisera detta senare i texten. Vi har vid dessa tillfällen försökt visa på komplexiteten och återge båda resonemangen för att ge en rättvis bild av tankegången.

6. Analys

Vi har valt att dela in analysen i fem olika rubriker efter de teman som vi har funnit i vårt empiriska material. Under varje tema utläses olika typer av diskurser som ofta har kunnat relateras till de två övergripande diskurserna vi valt att kalla *Den sexpositiva diskursen* och *Den "hårt sex"- problematiserande diskursen* som utgör de två sidorna av debatten kring "hårt sex".

6.1 Den sexpositiva diskursen

6.1.1 En förenklad bild?

Den sexpositiva sidan i debatten framhåller den "hårt sex"- problematiserande diskursen som ensidig då de menar att hårt sex bland unga inte är särskilt vanligt och att media har gett en begränsad bild av ämnet. Organisationen RFSU skickade ut pressmeddelandet "Frågor och svar om unga och "hårt sex"-debatten" den 14 september 2020, mindre än en månad efter artikeln om barnmorskans larm i Svenska Dagbladet publicerades. I pressmeddelandet svarar RFSU på frågor som rör debatten som uppdagats och skriver bland annat:

Men de senaste veckorna har mediebilderna av en hel generations sexuella hälsa blivit reducerad till övergrepp, skador och porrkonsumtion. En väldigt snäv bild som vi inte känner igen. Media har inte gjort ett tillräckligt bra jobb när det gäller att bygga sin rapportering på fakta och forskning. Det här är en komplex fråga som det inte finns några enkla lösningar på och den förtjänar en nyanserad debatt (RFSU 14/9-2020).

RFSU anser att den mediala debatten är ensidig och att debatten om "hårt sex" fokuserar på negativa konsekvenser som skador och övergrepp. De beskriver hur porrkonsumtionen blivit reducerad till en negativt bidragande faktor som ger en förenklad bild av hur ungas sexliv ser ut. Inom den sexradikala feminismen anses debatten om sexualitet vara begränsad till pornografi och prostitution istället för att fokusera på att undersöka de större politiska och kulturella miljöer där sexualitet nedvärderas (Peluso 2009, s. 756 f.). Från RFSUs uttalande går det att utläsa likheter med den sexradikala feminismens ståndpunkt kring porrkonsumtion. Det vill säga, att fokus i "hårt sex"-debatten hamnar på porrkonsumtion istället för att uppmärksamma samhällsstrukturer där sexualitet nedvärderas. De menar att media inte varit tillräckligt källkritiska och inte heller rapporterat utifrån forskning och fakta, vilket är intressant utifrån att RFSU själva inte använder forskning eller fakta i diskussionen om förekomsten av hårt sex i sin rapport. De hänvisar istället till en tidningsartikel där en barnmorska uttalar sig om att hon inte heller känner igen den förenklingen som skett i debatten. Även om syftet med RFSUs pressmeddelande inte var att framföra forskning är det intressant att utläsa hur organisationen, genom uttalandet, inte bidrar till ökad kunskap om förekomsten av hårt sex. Det som de själva kritiserar i sitt uttalande.

I SVT:s artikel "Kan ses som positivt att fler vågar ställa de här frågorna" (Skagerström Lindau 2020) intervjuas barnmorskan Jessica Sunesson om fenomenet:

Att skylla besvären på tillgängligheten till pornografi tror hon är en förenklad bild, samtidigt tycker även hon att vuxenvärlden borde bli bättre att möta upp ungas frågor och ge dem kunskap i frågor kring lust, sexuell praktik, samtycke och relationer. (Barnmorskan Jessica Sunesson i SVT 1/9- 2020)

På samma sätt som RFSU resonerar om hur debatten ger en förenklad bild av ämnet utvecklar dessutom barnmorskan ovan resonemanget och framhåller vikten av att samtala om ämnet med unga samt ge unga breddad kunskap om sex. Sexradikala feminister anser att biologiska drifter inte är det samma som sexualitet utan ett resultat av sociala faktorer då det är den mänskliga interaktionen som bidrar till meningsskapandet (Peluso 2009, s. 756). Barnmorskans resonemang går alltså att förstå i förhållande till den sexradikala feminismens perspektiv på hur samtal och mänsklig interaktion bidrar till förståelse och kunskap om sexualitet.

I den sexuella script-teorin beskrivs de interpersonella och kulturella scripten som särskilt viktiga i förhållande till hur vi lär oss script genom samtal (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Det är det verbala och icke-verbala språket som bidrar till hur vi lär oss sex samt hur vi ser på sexualitet (ibid.). Barnmorskans argument om hur vi borde prata mer om sex går också i linje med hur den sexuella script-teorin hjälper oss att förstå sexualitet som socialt konstruerat och varför hårt sex är en del av den sexuella praktiken. Den sexradikala feminismen och teorin om sexuella script har likheter med varandra i resonemanget om betydelsen av den mänskliga interaktionen då båda har ett socialkonstruktivistiskt synsätt på sexualitet. Hur man samtalar om ämnet är ett återkommande tema i debatten och utmärker sig inom den sexpositiva diskursen.

6.1.2 Förändring i diskursen

En annan aspekt av hur man talar om sex i vårt valda material är hur sex förändrats över tid. Även denna aspekt kan man finna i artikeln ovan "Kan ses som positivt att fler våga ställa de här frågorna" från SVT skriven av Amanda Skagerström Lindau (2020) där barnmorskan

Jessica Sunesson intervjuas. Hon diskuterar hur fler unga söker sig till ungdomsmottagningar för obehag under sex. Barnmorskan menar dock att smärta vid samlag inte är ett nytt fenomen.

Man kan se det som positivt att det är fler som vågar ställa de här frågorna om kroppen, lust och gränser nu. Man kanske hade dem på 70-talet också, men man visste inte var man kunde ställa dem. (Barnmorskan Jessica Sunesson i SVT 1/9-2020)

Barnmorskan Jessica Sunesson uttrycker att en positiv förändring har skett i diskursen om hur man pratar om smärta vid samlag, men också hur man pratar om lust och gränsdragning. Barnmorskan uttrycker också en tanke om att man tidigare inte haft vetskap om var man ska ställa dessa frågor. Utifrån teorin om den sexradikala feminismen som växte fram i slutet på 70-talet går det att förstå hur diskursen ändrats. Teorin ser återtagandet av sexualitet och att omfamna sin lust är strategier för att förstärka sin egenmakt, särskilt som kvinna (Peluso 2009, s. 756). När teorin fick framfart bidrog det till att synen på sex som njutning och lust för kvinnan växte fram. Denna framväxt har varit en bidragande faktor till hur diskursen har förändrats kring synen på sex och hur man pratar om det. Vilket skulle kunna visa på varför samtyckesfrågan är mer omdiskuterad idag som barnmorskan skriver i förhållande till att våga ställa frågor om gränsdragning. Barnmorskan poängterar att debatten bidragit till att fler vågar ställa frågor och söker hjälp för ett tidigare tabubelagt ämne. Vilket kan ses som en positiv konsekvens av diskursens förändring.

6.2 Den “hårt sex”-problematiserande diskursen

En stor del av vårt empiriska material uttryckte en negativ syn på ämnet “hårt sex bland unga” där porren anses vara en bidragande faktor. Samtidigt uttrycker också flera att de ansvarsbärande vuxna i samhället har misslyckats med att informera och utbilda unga om sex vilket har gjort att problematiken kring “hårt sex bland unga” har skapats. I Unizons rapport “Det här är inte ok” - Unizons kvinnojourers, tjejjourers, och ungdomsjourers erfarenheter och krav för att minska porrens skadeverkningar” (2020) inleds rapporten med att beskriva hur barnmorskans larm i Svenska dagbladets artikel har blivit uppmärksammas och är något av en utgångspunkt i Unizons rapport.

Barnmorskans berättelse fick stor spridning och uppmärksamhet, men mötte också motstånd. De fanns de som ville nyansera bilden och som hävdade att den var överdriven. För oss som arbetar mot mäns och killars våld mot kvinnor och tjejer är den tyvärr sann. (Unizon 25/11-2020)

Unizons resonemang om att problematiken om "hårt sex" utgörs av "mäns och killars våld mot kvinnor och tjejer" liknar det resonemang som radikalfeminismen för om patriarkatet och förtryck mot kvinnor som yttrar sig i sexuella relationer mellan män och kvinnor (Gemzöe 2014). Med utgångspunkt ur radikalfeminismen kan vi se att Unizon har ett liknande förhållningssätt till "hårt sex" som barnmorskan Katarina Svensson Flood som initierade debatten. I artikeln publicerad av Svenska Dagbladet skriven av Erlandsson (2020) säger Katarina Svensson Flood:

Det är viktigt att vi inte lägger skulden på tjejerna som inte avbryter utan där den hör hemma, nämligen ett samhälle som fått dem att tro att sex är något killar har med dem. Istället för tillsammans med dem. (Barnmorskan Katarina Svensson Flood i Svenska Dagbladet 23/8-2020)

Både Unizon och barnmorskan Katarina Svensson Flood framhåller maktrelationen mellan tjejer och killar i sexuella handlingar och framhåller en tydlig idé om tjejerna som offer och killarna som förövare. Radikalfeminismen anser att hela vårt samhälle bygger på djupt etablerade orättvisor mellan könen. En av orättvisorna som tas upp är orättvisa lagar som gynnar män. Unizon uttalar sig i sin rapport "Det här är inte ok" (2020) hårt sex som är, eller gränsar till, övergrepp. I en debattartikel i Göteborgsposten skriven av studenten Josephine Örtenfelt uttrycker hon sig på samma sätt som Unizon gällande hårt sex, övergrepp och konsumering av pornografi.

"Då kommer tvetydigheten minska och övergrepp istället alltid ses för vad de faktiskt är – brott." (Student Josephine Örtenfelt i Göteborgsposten 27/08-2020)

"Vi är tydliga med att vi anser det höra till ansvarstagande och god moral att fördöma och vara kritisk mot porr för porr är våldsamma sexualsadistiska övergrepp, det vill säga BROTT som inte ska konsumeras." (Unizon 25/11-2020)

Unizon och Josephine Örtenfelt använder sig båda av ordet "brott" för att förklara och belysa allvaret i situationen. Den största kritiken som de som argumenterat för den sexpositiva

diskursen har gentemot den "hårt sex"-problematiserande diskursen är att den inte nyanserar problematiken och drar svartvita slutsatser. Ett exempel på detta har vi beskrivit ovan under rubriken 5.2. *Den sexpositiva diskursen* där RFSU menar att den "hårt sex"-problematiserande diskursen målar upp en förenklad bild. RFSU delar alltså synsättet som sexradikala feminister har. De sexradikala feministerna anser att fokus i feministiska diskussioner bör vara att problematisera och undersöka den större politiska, sociala och kulturella miljön i de frågor där man istället nedvärderar och kriminaliserar sexuella identiteter och praktiker (Peluso 2009, s.756). Under tidigare forskning beskrivs "sex wars". En debatt mellan olika feministiska inriktningar under 1980-talet och framåt (Stewart 2019). "Sex wars" utspelade sig mellan "pro-sex" feminister och "anti-porn" feminister. Likt denna debatt ställde sig "pro sex" feminister och "anti-porn" feminister på olika sidor i debatten gällande pornografi och pornografins lättillgänglighet (Stewart 2019). Den största skillnaden vi kan urskilja mellan "sex wars" och den debatt som behandlas i denna uppsats är vilken grupp de riktar sig mot. Under "sex wars" debatten var "anti-porn" feministernas största argument att pornografi skadar kvinnor. Debatten var alltså inte problematiserande i förhållande till kvinnornas ålder som "hårt sex- debatten" i denna uppsats är.

6.2.1 Debattens effekter

I vårt övriga empiriska material har endast ståndpunkterna i debatten "hårt sex" hörts men ingen har tidigare uttalat sig om hur debatten om "hårt sex" har sett ut i sin helhet. Det är intressant att få en bild av hur andra har utläst debattens diskurser och hur de upplever att ungas användande av hårt sex kan förstås utifrån debatten. Doktoranden Signe Svallfors skriver i artikeln "Porrkriget splittrar samhället" (2020) i tidningen Dagens Arena om hur debatten om "hårt sex" bland unga har sett ut. Hon benämner debatten som "porrkriget" och fokuserar på att kritisera de negativa effekter som debatten har medfört.

Debatten har ofta haft ett mycket högt tonläge där moraliserande argument varvats med selektiv evidensföring och ren svartmålning av andra organisationers förhållningssätt och verksamheter. Försöken att bidra till ett konstruktivt samtal har varit flertaliga, men till stor del dränkts i det allmänna förfasandet inför att ungas psykosexuella utveckling är under hot från fri tillgång till våldsporr. Vem kan låta bli att oroas med en sådan problembeskrivning? (Svallfors, Dagens Arena 20/12-2020).

Trots många försök till konstruktiva samtal så finns en rädsla hos allmänheten om hur våldsporr påverkar ungas psykosexuella hälsa. Det är därför inte konstigt att debatten går in i ett sorts klimax. Det är svårt att inte fokusera på det som gör oss mest rädda - hur barn och unga påverkas av fri spridning av våldsporr. Svallfors analys av debatten går att likna vid analyser som gjorts av debatten om "feminist sex wars". "Feminist sex wars" beskrivs av Stewart (2019) i vår tidigare forskning. Debatten "feminist sex wars" behandlade pornografins ökade tillgänglighet i samhället och hur "anti-porn"-feministerna kritiserade detta då de ansåg att det hade skadande effekter på kvinnor och ville därför se en censurering av pornografi (ibid.). Pro-sex-feministerna ville istället ha pro-sexpositionerande samtal som bland annat inkluderade tillgängligheten till pornografi (ibid.). Svallfors menar att tillgängligheten till "våldsporr" blir huvudämnet i samtalet eftersom ungas psykosexuella utveckling skulle vara under hot från fri tillgång till våldsporr (Svallfors 2020). Både debatten om "hårt sex hos unga" och "feminist sex wars" visar på när den alarmerande diskussionen om pornografins påverkan blir central försvinner andra diskussioner som hade kunnat leda till konstruktiva samtal.

6.3 Normer och normbrytning

Ett genomgående tema i debatten som går att identifiera är diskussionen om normer och normbrytning. I en debattartikel i Göteborgsposten "När unga kvinnor får skador av hårt sex har något gått snett" (Örtenfelt 2020) beskriver studenten Josephine Örtenfelt risker med hur normer kring sexuella vanor skapas:

Det farliga ligger inte i att utforska sin egen sexualitet, att upptäcka själv att man gillar så kallat "hårt sex" eller att vilja prova sådant som man sett i porr. Det är när detta blir normen som dikteras av porren förblir oemotsagd som problem uppstår. När man utgår ifrån att det är så sex ska se ut och förväntar sig att andra ska vilja göra det som man själv utgår ifrån som norm. På samma sätt finns förväntningar på sig själv att göra det som den andra parten vill, även om man inte känner sig helt bekväm, för att det är så man tror sex ska se ut. (Student Josephine Örtenfelt Göteborgsposten 27/08- 2020)

Örtenfelt beskriver vikten av samtal på ett liknande sätt som i den sexpositiva diskursen men betonar porren som bidragande faktor i normen kring sexuella praktiker. Fenomenet "hårt

sex” anses inte vara oroande i sig utan det är först när det blir norm, och normen inte ifrågasätts som fenomenet blir problematiskt. Örtenfelt menar att det är pornografin som bidrar till normen om hur sex ska se ut i samhället. Den sexuella script-teorin beskriver hur vi lär oss sexuella praktiker med utgångspunkten att nästintill inga handlingar är spontana då våra handlingar sker rutinmässigt enligt script (Gagnon & Simon 2005, s. 13). Det är de rådande diskurserna i samhället kring sex som formar hur de sexuella scripten ser ut. Vad som visas i pornografin är till viss del en spegling av hur diskurser kring sex ser ut och därmed en del av de kulturella script vi har om sex i samhället (Gagnon & Simon 2005, s. 13). Det gör att Örtenfelts resonemang om pornografin kan förstås utifrån den sexuella script-teorin och ge en förklaring till varför pornografin bidrar till hur normerna kring sex ser ut. Resonemanget kring att man har förväntningar på sig själv att göra saker som sexpartnern vill då samhället har en bild av hur sex ska se ut är i förlängningen en konsekvens av de normer vi har om sex i samhället.

Örtenfelts användande av “det farliga” är intressant eftersom uttrycket kan ses som normerande eftersom det skulle kunna vara ett sätt att beskriva hur unga sexliv ska se ut. Örtenfelt beskriver att “porren är oemotsagd” och att porren bidrar till att man “utgår ifrån att det är så sex ska se ut”. Örtenfelt indikerar att personer som har hårt sex inte gör det som ett aktivt val utan följer normativa förväntningar av hur sex ska se ut. Tidigare forskning visar att kvinnor uppfattar pornografi negativt i sexuella sammanhang eftersom det skapar förväntningar på hur sexet ska se ut (Ashton et. al 2020). Samtidigt visar också den tidigare forskningen att kvinnor inspireras av pornografin och använder det som en integrerad del i sitt sexliv (ibid.). Örtenfelt uttrycker att normen som dikteras av porren förblir oemotsagd. Den oemotsagda bilden av porren skulle kunna ses som en bidragande faktor till att nyfikenhet väcks hos unga att vilja praktisera hårt sex. Om den allmänna bilden stämmer överens med Örtenfelts kan det alltså vara ett sätt att förstå ungas användande av hårt sex.

6.3.1 Sexmanus

I ett reportage i tidskriften Ottar “Sexmanus orsakar smärta” av Björk (2020) intervjuas bland andra barnmorskan Hanna Whale utifrån “hårt sex-debatten” om hur normer gör inverkan på sexmanuset:

Man ska hångla, dämpa belysningen och sedan ha sex hela natten, först ska tjejen komma, sedan killen. Penetration eller omslutande sex är en återkommande del i sexmanuset. Det är så heteronormativt befast. Det tänker jag också är skadligt (Barnmorska Hanna Whale i Ottar 11/12-2020).

Barnmorskan Hanna Whale gör en beskrivning av hur sexmanuset ser ut idag enligt normen och problematiserar detta efter heteronormativa sexuella praktiker. Whales beskrivning anger heteronormativitet som en orsak till normen om hårt sex vilket skiljer sig från Örtenfelts (2020) som istället beskriver pornografin som inverkan på normen.

Barnmorska Whale och studenten Örtenfelt utgår från två olika normativitetsdiskussioner. Whale tar utgångspunkt i heteronormativiteten medan Örtenfelt diskuterar normativitet i förhållande till pornografi. Trots detta är det intressant att jämföra Whales och Örtenfelts uttalanden utifrån vilka ord de väljer att använda sig av. Barnmorskan Whale som skriver i Ottar, RFSU:s sexualpolitiska tidskrift, beskriver att sexmanuset som unga utgår ifrån i sexuella handlingar är heteronormativt befast. Studenten Örtenfelt å andra sidan beskriver att det är normer, som ofta föds ur porren, som är den utlösande faktorn till att man gör saker som man inte vill för att det förväntas av en. Precis som vi redogjort tidigare i texten står RFSU (Ottar) och Örtenfelt på två sidor av debatten. RFSUs problematiserande av heteronormativitet som den största orsaken kan liknas vid den sexradikalfeministiska idén om sexualitet som skapat av sociala faktorer och normer i samhället och därför inte förenat med biologiska drifter (Peluso 2009, s. 756). Hela debatten om "hårt sex" utgår från ett heteronormativt synsätt där maktbalansen är starkt kopplad till kön. Barnmorska Whales uttalande om heteronormativitet kan därför ses som ett försök att bredda bilden och på sätt belysa skadeverkningarna av de heteronormativt befästa idéerna för hur sex ska vara. Örtenfelts resonemang om normer som föds och frodas genom porrkonsumtion ligger nära radikalfeministisk syn på kvinnors underordnade plats i samhället (Gemzöe 2014).

Whales resonemang om heteronormativitet kan anknytas till den sexradikala feminismens ståndpunkt om sexualitet. Den sexradikala feminismen betonar det sexuella förtrycket, som förtrycket av olika sexuella identiteter eller praktiker, snarare än frågan om kön (Peluso 2009, s. 756). Enligt den sexradikala feminismens synsätt bör fokus ligga vid att undersöka och problematisera den sociala, politiska och kulturella miljö där sexuella identiteter och praktiker är nedvärderade (ibid.). Whales beskrivning av hur heteronormativiteten är

problematiserande kan ses som kritik mot normen om hur sex ska se ut i det heteronormativa samhället. Att Whale menar att heteronormativt sex är skadligt går i linje med den sexradikala feminismens kritik mot normer kring kön, sexualitet och hur sex ska se ut då det ger konsekvenser för sexualiteterna som inte passar in inom normens ramar. I förlängningen använder Whale heteronormativiteten som argument för vad som bidrar till hårt sex bland unga. Samtidigt argumenterar den sexradikala feminismen för att sexuella praktiker och identiteter inte ska nedvärderas i något i sammanhang och att individer kan stå emot samhällets påtryckningar kring sexualitet vilket också blir en motsättning inom det sexradikalfeministiska perspektivet (Peluso 2009, s. 756). Hur man läser ut diskursen här blir tvetydig och svår. Heteronormativiteten är skadlig eftersom den är begränsande och skapar snäva script, samtidigt som det inte är "hårt sex"-problematiserande eftersom det inte är hårt sex som Whale åsyftar i detta fall. Diskursen går inte heller att utläsa som "sexpositiv" då Whale väljer att problematisera den heteronormativa sexuella praktiken. Istället är det är normen kring hur sexuella praktiker ska se ut som blir skadlig, oavsett hur den normen tar sig uttryck i olika sammanhang. Whales argument går alltså utanför dessa diskurser och handlar snarare om en diskussion kring vad normer har för inverkan över människors sexliv och hur de kan vara skadliga för individer. Det går därför att förstå Whales argument utifrån den sexuella script-teorin och hur den förklarar normativitetens inverkan över människors sexliv (Gagnon & Simon 2005, s. 14).

6.3.2 Normbrytning

En del av empirin i vår studie diskuterar också vad som händer när man "bryter" mot normerna och vilka konsekvenser det kan medföra. I Svenska dagbladets artikel "Barnmorskans larm: Allt fler unga pressas till hårt sex" skriven av Erlandsson (2020) efterlyser tidningen också ungdomars vittnen om deras syn på hårt sex. En av de unga som intervjuas i Erlandssons artikel är Lydia Farde som beskriver hårt sex som det nya normala:

Och de som inte vill anses vara tråkiga och bara vilja ha vaniljsex. Vanilla, det är så det kallas. Innebörden är att man är tråkig. Som tonåring är man så osäker och ingen vill ha den där sucken från en kille (Ungdomen Lydia Farde i Svenska dagbladet 23/8-2020).

Lydia Farde beskriver att de som inte vill ha hårt sex och istället vill ha "vaniljsex" anses tråkiga vilket visar på hur hon uppfattar normerna kring sexuella praktiker bland unga ser ut. Enligt den sexuella script-teorin sker de sexuella scripten i de flesta fall rutinmässigt och vissa komponenter ska uppfyllas för att sexuell interaktion ska ske (Gagnon & Simon, s. 13). Farde beskriver att hårt sex är det nya normala och hur den sexuella normen, de sexuella scripten, ser ut bland unga idag. Hårt sex är alltså, enligt henne, en del av de rutinmässiga manus som ungdomar praktiserar för att inte framstå som tråkiga. Att inte vilja praktisera hårt sex och därmed bryta normen resulterar i att riskera att anses vara tråkig. Farde beskriver att tonåringarnas osäkerhet leder till att unga praktiserar hårt sex för att passa in i normen. Samtidigt är de interpersonella scripten de vi lär oss genom mellanmännsliga relationer och gemensamma konventioner (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Om vi tittar på Fardes citat och utgår ifrån att unga generellt är rädda för att anses vara tråkiga sexpartners om de inte går med på att ha hårt sex skulle vi kunna se det som en gemensam konvention, eller kanske snarare ett fenomen på väg att bli en gemensam konvention. Konventioner är inlärd gemensamt och måste talas om för att det ska bli en rådande norm (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Rädslan för att uppfattas som "vanilla" är enligt Farde genomgående för unga och därför kan vi anta att det är ett samtalsämne som förekommer i prat om sex och sexuella handlingar.

6.3.3 Det värdeladdade begreppet "vanilla"

En framträdande diskurs i materialet är talet om normer och sex. I artiklarna pratas det om begreppen "vanilla" sex och "hårt sex". Lydia Farde som intervjuas i Svenska Dagbladets artikel (Erlandsson 2020) skildrar hur unga talar om "vanilla" sex som tråkigt. Till skillnad från Fardes beskrivning av "vanilla" beskriver den tidigare forskningen "vanilla" som mjukt och intimt och att den typen av sex är starkt kopplat till förspel (Herbenick et. al 2021). Samtidigt beskriver den tidigare forskningen hårt sex, som strypsex, som något passionerat (Herbenick et. al 2021). Fardes och Herbenicks et. al (2021) uppfattning om hur unga pratar om "vanilla" sex skiljer sig alltså åt.

I vårt material beskriver Josefine Örtentfelt i sin debattartikel i Göteborgs-Posten (2020) istället hur hårt sex i pornografin är övergrepp. Det går delvis att utvinna en diskurs kring begreppen som menar att det hårda är det som är den rådande normen bland unga och är

passionerat och att "vanilla" anses tråkigt. Det går också att urskilja en diskurs som menar att hårt sex är normen men att denna är skadlig och inte borde tillhöra den rådande normen.

Det blir intressant att utläsa från materialet att det hårda sexet som norm både beskrivs som positivt och negativt. I det empiriska material som behandlas i denna uppsats är uppfattningen att unga ser på "vanilla" sex endast som någonting negativt. Vi kan inte utesluta att det finns andra uppfattningar om hur unga ser på "vanilla" sex i material som inte används i denna uppsats. I den "hårt sex"- problematiserande diskursen, som ställer sig mycket kritiskt till hårt sex bland unga, återfinns inte heller något positivt uttalande kring "vanilla" sex. Hur vi pratar om sex gör också en inverkan på hur vi ser på sex enligt den sexuella script-teorin (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Begreppet "vanilla" sex är centralt i debatten och framhålls återkommande som något negativt. Enligt sexuella script-teorin kan vi därför urskilja att samtal om "vanilla" sex i negativ bemärkning har inflytande på hur vi faktiskt ser på mjukt intimt sex.

6.4 Pornografi som orsak

Ett genomgående tema i diskussionen om hårt sex hos unga är pornografi och hur den påverkar ungas sexliv. De olika organisationerna och personerna som uttalat sig i debatten har olika syn på pornografins påverkan och på orsakssambandet mellan pornografi och hårt sex.

RFSU tycker inte att barn ska titta på porr, men vi anser inte att skam bidrar till att man varken ändrar sitt beteende eller reflekterar över det. (RFSU 14/9-2020)

RFSU problematiserar inte pornografin i sig. Däremot tycker de inte att barn ska konsumera porr och de fokuserar istället på hur man ska bemöta barn som konsumerar pornografi. De anser att genom att skambelägga barn kommer ingen förändring att ske. En intressant aspekt av hur RFSU uttrycker sig i sitt uttalande är att de använder begreppet "barn". Andra som kommenterar pornografins roll i "hårt sex-debatten" använder begreppet "unga". Detta indikerar att RFSU ser problematiken med pornografi främst i väldigt unga åldrar medan andra menar att det är ett problem som sträcker sig upp i högre åldrar. Ett exempel på en person som uttalat sig på ett annat sätt än RFSU är skribenten Josephine Örtenfelt som skrivit

en debattartikel i Göteborgs-Posten. Hon använder begreppet “unga människor” i sitt problematiserande av pornografins påverkan. Örtenfelt problematiserar också pornografi utifrån att den tillåter människor att agera på ett sätt under sexuella interaktioner mellan två personer som inte hade varit normativt acceptabelt i andra sociala utbyten.

När unga människor utgår från att sex ska vara som i porren så frångår vi alla andra sociala koder och normer för hur vi beter oss mot varandra, trots att sex är ett socialt utbyte som alla andra sociala utbyten. (Studenten Josephine Örtenfelt i Göteborgsposten 27/8-2020)

I enighet med Örtenfelt uttalar sig barnmorska Margareta Wejryd i Östgöta Correspondentens artikel om “hårt sex-debatten” skriven av Elin Holmer.

Att porren är så lättillgänglig tror jag har betydelse och leder till att ömsesidigheten och närheten försvinner (Barnmorska Margareta Wejryd i Östgöta Correspondenten 30/9-2020)

Både Örtenfelt och Wejryd uttrycker att viktiga aspekter av sex riskerar att försvinna när sexet börjar efterlikna pornografi. Örtenfelt talar om sex som ett socialt utbyte där vedertagna normer och sociala koder ofta försvinner när sex efterhärmar pornografi och Wejryd uttrycker att den lättillgängliga pornografin leder till att ömsesidighet och närhet kommer bort i den mänskliga samvaron. Artikeln “Pornography and sexual relationships: Discursive challenges for young women” (Ashton et. al 2020) som återgetts under rubriken i tidigare forskning 3.5 *Hårt sex och pornografi* för ett liknande resonemang som Wejryd. Ett tema som återfinns i studien är mäns kontroll av den sexuella relationer intimitet. En kvinna som deltagit i studien uppgav att hennes tidigare pojkvänner konsumerat mycket pornografi vilket i sin tur lett till att deras sexliv börjat likna det som porträtteras i pornografin snarare än något intimt (Ashton et al. 2020).

Örtenfelts resonemang om sociala koder och normer skulle kunna ses som ett exempel på teorin sexuella skript. Gemensamma konventioner är en del av den interpersonella dimensionen av sexuella script. De gemensamma konventionerna avgör hur vi agerar mot varandra i olika sociala situationer, också när vi har sex (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Om pornografin skapar nya normer för hur vi har sex så kommer det också att påverka hur vi har sex i verkligheten. Den som gång på gång ser hårt sex i pornografin påverkas potentiellt därför att tänja på sina egna sexuella gränser. En annan del i sexuella script-teorin är kulturella faktorer, alltså verbala och icke-verbala konventioner och beteenden som påverkar

hur människor ser på sex. De kulturella faktorerna påverkar människor vid varje individuell sexuell interaktion (Gagnon & Simon 2005, s. 14). Om sexet efterliknar det som visas i pornografi kommer det därför att påverka hur unga ser på sex och också medföra en form av dominoeffekt. Varje enskild sexuell interaktion som går över de vedertagna normer om hur vi ska bete oss mot varandra kommer att påverka nästa sexuella interaktion individen har. Detta skulle kunna förklara ungdomars användande av hårt sex och varför det förekommer.

6.5 Åtgärder

Vad som var gemensamt för debattens olika ståndpunkter var tanken om att problematiken kring hårt sex kan åtgärdas. Däremot skiljer sig tillvägagångssättet något. Det största exemplet på det är diskussionen om pornografin och hur vi ska förhålla oss till dess förekomst bland unga. I Unizons rapport "Det här är inte ok" (2020) argumenterar organisationen för att begränsa pornografin:

För det första behöver vi begränsa spridningen av pornografiskt material till barn. Det uppger ju till och med barn och unga själva att de vill bli skyddade från. Där har samhället brutit oerhört i sitt vuxenansvar gentemot barn och unga som blivit utsatta för det här materialet utan att åtgärder vidtagits. (Unizon 25/11-2020)

Unizon är tydliga med att pornografin behöver begränsas för att skydda barn och unga och att detta är samhällets ansvar, specifikt de vuxna i samhället. Unizon använder ett könsneutralt språk i detta uttalande vilket skiljer sig från tidigare uttalanden från Unizon. I uttalandet ovan skriver Unizon att vuxenvärlden måste skydda barn och unga som utsatts för pornografiskt material. I detta uttalande är offren alltså ökönade barn och det är ökönade vuxna som bär ansvaret. Ingen förövare är nämnd. Pornografin är däremot hotet. I det tidigare uttalandet från Unizon under rubriken 6.2 *Den "hårt sex" problematiserande diskursen* återfinns tydliga offer: kvinnor och tjejer, och tydliga förövare: män och killar. Tidigare har Unizon uttalat sig i linje med radikalfeminismen och dess syn på kvinnor som offer under patriarkala strukturer. Enligt radikalfeminismen uttrycker sig det förtryck kvinnor lever under bland annat genom sexuella relationer mellan en man och en kvinna (Gemzöe 2014, s. 49). Unizon har alltså tidigare gjort en tydlig distinktion mellan tjejer och killar och framhållit att det är viktigt att

skydda tjejerna från männens våld. I uttalandet från Unizon under denna rubrik gör de ingen distinktion mellan tjejer och killar. De väljer istället att rikta kritiken mot vuxenvärlden som brustit i sitt ansvar att skydda barn och unga mot pornografi. När de argumenterar för åtgärder och framför idéer på hur problematiken med unga som utsätts för hårt sex inkluderar de alltså samtliga unga, oavsett kön.

Gemensamt för debattens olika sidor är samtal och sexualundervisning som åtgärd. I artikeln “Barnmorskans larm: Allt fler unga pressas till hårt sex” Åsa Erlandsson i Svenska Dagbladet säger barnmorska Katarina Svensson Flood:

“Sexualundervisning borde vara obligatoriskt på alla lärarutbildningar och undervisningen jämlik. Och så behövs det utredas hur ungdomar påverkas kopplat till porr och internet”
(Katarina Svensson Flood 23/8-2020)

Förutom barnmorska Katarina Svensson Flood uttalar sig också RFSU om sexualundervisning för unga. I RFSUs pressmeddelande “Frågor och svar om unga och “hårt sex”- debatten” skriver de:

“Att få möjlighet att prata öppet om sex och sexualitet på det sätt som vi på RFSU erbjuder under sina skolpass kan kännas både ovant, spännande och befriande.” (RFSU 14/9-2020)

Både RFSU och barnmorska Katarina Svensson Flood skriver om samtal med unga om sex. Däremot så gör RFSU reklam för sina egna tjänster med sexualundervisning där skolor kan hyra in dem för att prata med eleverna. Barnmorskan tycker istället att sexualundervisning ska vara obligatoriskt på lärarutbildningen och att undervisningen ska vara jämlik. Alla ska alltså få möjlighet till samma sexualundervisning. RFSU lägger också vikt vid att samtalen, som de själva erbjuder, kan kännas ovana, spännande och befriande. Barnmorskan vill att det utreds hur ungdomars sexualitet påverkas av pornografi. Likt barnmorskan tar också RFSU pornografi i sitt pressmeddelande:

“Men många barn och unga har egna smartphones och därmed tillgång till porr. Vuxenvärlden har därför ett viktigt ansvar att diskutera sex, kommunikation och gränser med unga.” (RFSU 14/9-2020)

De två olika ingångarna barnmorska Katarina Svensson Flood och RFSU har är talande för hur *den "hårt sex"- problematiserande diskursen* och *den sexpositiva diskursen* ser på åtgärder. I det senare citatet från RFSU kan vi utläsa att de också tycker att pornografi är något som vuxenvärlden har ett ansvar att prata med unga om. Alla tycks i alla fall vara överens om en sak - samtal om sexuell hälsa och pornografi med unga är mycket viktigt.

7. Avslutande diskussion

Vilka diskurser går att urskilja i den mediala debatten om hårt sex bland unga?

Sammanfattningsvis har vi urskilt fem olika diskursiva teman från vårt empiriska material; "den sexpositivistiska diskursen", "den hårt sex- problematiserande diskursen", "normer och normbrytning", "pornografi som orsak" och slutligen "åtgärder". Med hjälp av den radikalfeministiska teorin och den sexradikala feministiska teorin har vi funnit två övergripande diskurser, *den sexpositivistiska* och *den "hårt sex"-problematiserande diskursen*. Dessa två diskurser har sedan återfunnits under flertalet av de övriga teman vi har belyst. Vi kommer fram till att organisationen RFSUs språkanvändning kunde förstås utifrån den sexradikala feminismens teori och att Unizons resonemang kunde förstås utifrån den radikalfeministiska teorin. Följden av denna påtagliga polarisering mellan organisationerna är att bemötandet i verksamheter som rör unga blir färgat av vilken feministiska åskådning organisationen har. Det gör att mottagandet av unga, och den hjälp unga får, skiljer sig åt beroende på var den unga vänder sig. Detta bör tas i beaktning i det sociala arbetet med unga och vilka konsekvenser detta får måste undersökas vidare.

Hur kan ungas användande av hårt sex förstås utifrån den undersökta mediala debatten?

För att förstå ungas användande av hårt sex har vi tillämpat teorin om sexuella script på vårt empiriska material. Utifrån sexuella script-teorin är normer i samhället en bidragande faktor till hur människor ser på och agerar mot varandra och därmed hur unga ser på sex och sexuella relationer. Normerna bidrar till hur de sexuella praktikerna ser ut och ger en

förklaring till ungas användande av hårt sex. Bristande kommunikation och samtal om sex med unga ter sig också vara en anledning till varför, enligt de som uttalat sig i debatten, unga har hårt sex. Samtliga som uttalat sig i debatten uttrycker att det krävs mer konstruktiva, ickedömande samtal med unga om sexuell hälsa. Pornografi, och tillgången till våldsporr diskuteras också i debatten som en bidragande faktor till att unga använder sig av hårt sex. Normer, samtal och pornografi är de faktorer som vi funnit, utifrån den mediala "hårt sex"-debatten, som kan förklara ungas användande av hårt sex.

Hur har teorierna använts i analysen?

Den sexuella script-teorin har fungerat väl att använda i förhållande till vårt material för att skapa en förståelse för hur sexuella praktiker bland unga ser ut i förhållande till samhällets rådande normer. Teorin om sexuella script har varit otillräcklig i förståelsen om orsaken till debattens olika sidor och vad som har influerat debattens olika ståndpunkter.

Den radikalfeministiska teorin har hjälpt oss att förstå hur *den hårt sex-problematiserande diskursen* ser ut och har synliggjort hur könsrelaterade idéer och patriarkala förtryck kan hjälpa oss att förstå "hårt sex-debatten". Teorin är inte specifikt inriktad på sex utan belyser främst maktskillnader mellan könen och varför de upprätthålls. Det har därför varit fördelaktigt att luta sig mot debatten "feminist sex wars" i användandet av teorin då den radikalfeministiska åskådningen går att urskilja i debatten om sex.

Den sexradikala feminismen som teori har fungerat väl till förståelsen kring hur *den sexpositiva diskursen* ser ut samt orsakerna till att denna diskurs existerar i debatten om unga och "hårt sex". Den sexradikala feminismen är dualistisk vad gäller tanken om att alla sexuella praktiker ska vara accepterade samtidigt som att teorin kritiserar hur samhällets normer kring sexualitet, kön och sexuella praktiker ser ut eftersom det ger konsekvenser för de sexualiteter som inte passar in i normen. Detta gör att teorin har varit svår att applicera i diskussionen om normer och normbrytning då den är normkritisk samtidigt som den inte vill fördöma någon sexuell praktik, inte heller den som ingår i normen.

Tankar som väckts under arbetets gång och framtida forskning

Under arbetet med analysen har vi funnit likheter mellan debatten om “hårt sex” och “feminist sex wars” som inleddes i slutet av 80-talet, vilket också presenteras i avsnittet om forskningsläget. Vi kom fram till att den nutida debatten ofta diskuterade pornografin och hur samhället ska hantera tillgängligheten av pornografi. Debatten “feminist sex wars” startade just som ett motstånd till den ökade tillgängligheten av pornografi som “pro sex”-feministerna framhöll som något positivt och frigörande för kvinnor. “Anti porr”-feministerna såg istället att pornografin hade skadande effekter på kvinnor. “Prosex”-feministerna går att jämföra med den sexpositiva diskursen vi har funnit från vårt material och “anti porr”-feministerna går att likna vid den “hårt sex”-problematiserande diskursen. Debatten om “hårt sex” är på flera sätt ett nutida “feminist sex wars” som utspelar sig i modern tid.

Något som var intressant var en återkommande argumentation om forskning, fakta och evidens och dess betydelse i debatten. Både i den sexpositiva diskursen och i den “hårt sex”-problematiserande diskursen har talet om forskning använts för att argumentera för debattens olika sidor. Diskussionen har berört avsaknandet av forskning eller användandet av ensidig forskning. Däremot är det sällan som den forskning som antyds ligga till grund för resonemangen framförts eller hänvisats till. Ett exempel på detta kan vi hitta under rubrik 6.2.1 *En förenklad bild?* där RFSU påstår att media inte använder sig av forskning i problematiseringen av “hårt sex” men inte heller klargör eller hänvisar till den forskning på ämnet som de hade velat se. Detta skulle kunna ses som ett exempel på det Svensson (2019) kallar för en retorisk faktakonstruktion. Genom att till exempel hänvisa till forskning, eller som i RFSUs fall kritisera andra för att inte använda sig av forskning som de själva inte heller ger exempel på, blir deras argumentationen starkare och mer trovärdig. Det är genom dessa retoriska ansträngningar vi, enligt Svensson (2019), konstruerar fakta.

En intressant aspekt av debatten om “hårt sex” är hur stort fokus pornografin har fått som orsak till att unga har hårt sex. På många sätt är debatten mer än diskussion om pornografi snarare än hårt sex, varken som praktik eller fenomen. Det gör att andra möjliga orsaker till att unga praktiserar hårt sex missas. En sådan orsak som vi förväntade oss att stöta på under arbetets gång är unga som använder hårt sex som självskadebeteende. Det är en aspekt som

inte avhandlas i “hårt sex”-debatten som vi skulle vilja se diskuteras mer i media och bland de organisationer som arbetar med ungas sexuella hälsa.

En annan aspekt som varit intressant att läsa om i debatten är de ungas perspektiv. I debatten har få unga röster hörts, trots att den behandlar ungas relation till hårt sex. Det perspektivet saknas i vår studie. Det hade varit intressant för framtida forskning att få höra hur de ungas ser på ämnet och inte enbart utifrån ett vuxet eller professionellt perspektiv.

Utifrån vårt empiriska material kunde vi se att det som enade båda sidorna i debatten var att samtal om sex och pornografi uppgavs som en viktig åtgärd i frågan om “hårt sex bland unga”, vilket troligtvis är en positiv förändring vi kommer att se i framtiden. Debattens uppmärksammande kan också på sikt leda till en förändring på hur vi ser på och pratar om ungas sexuella hälsa och förhoppningsvis leda till att ämnet blir mindre tabubelagt. Efter att ha undersökt debatten har vi sett att mer forskning om hur ungas psykosociala hälsa påverkas av hårt sex och pornografi behövs. Forskningen och kunskapen är en nödvändig del i utvecklingen av det sociala arbetet och hur de arbetar med ungas sexuella hälsa.

7.1 Referenslista

- Allen, Amy (2001) Pornography and Power. *Journal of Social Philosophy*, 32 (4): 512-531.
- Ashton, Sarah, Karalyn McDonald & Maggie Kirkman (2020) Pornography and sexual relationships: Discursive challenges for young women. *Feminism & Psychology*, 30 (4): 489–507.
- Beres, Melanie. A (2013) Points of Convergence: Introducing Sexual Scripting Theory to Discourse Approaches to the Study of Sexuality. *Sexuality & Culture: An Interdisciplinary Quarterly*, 18(1):76-88.
- Björk, Helena (2020) *Sexmanus orsakar smärta*.
<https://www.ottar.se/sexmanus-orsakar-sm-rta/> [Hämtat: 2022-12-14].
- Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Tredje uppl. Liber: Stockholm.
- Burch, Rebecca & Salom Catherine (2019) The Rough Stuff: Understanding Aggressive Consensual Sex. *Evolutionary Psychological Science*, (5): 383–393.
- Burkett, Melissa & Kartine Hamilton (2012) Postfeminist sexual agency: Young women's negotiations of sexual consent. *Sexualities*, 15(7): 815–833.
- Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik - Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Studentlitteratur AB: Lund.
- Erlandsson, Åsa (2020) Barnmorskans larm: Allt fler unga pressas till hårt sex. *Svenska dagbladet*, den 23 augusti 2020.
- Ferguson, Ann (1984) Sex War: The Debate between Radical and Libertarian Feminists. *Signs*, 10(1):106-112.
- Gagnon, H. John & William Simon (2005) *Sexual Conduct: The Social Sources of Human Sexuality*. Andra uppl. Routledge: London.
- Gemzöe, Lena (2014) *Feminism*. Bilda förlag och idé: Stockholm.

Herbenick, Debby, Lucia Guerra-Reyes, Callie Patterson, Yael R. Rosenstock Gonzalez, Caroline Wagner & Nelson Zounlome (2021) It Was Scary, But Then It Was Kind Of Exciting”: Young Women’s Experiences With Choking During Sex. *Arch Sex Behav* 51, 1103–1123.

Holmer, Elin (2020) De vittnar om porrens effekter på ungdomar. *Östgöta Correspondenten*, den 30 september 2020, s.13.

Motion 2020/21:3145. Pornografins skadeverkningar. Riksdagsmotion av Roland Utbult (KD).

Peluso M. Natalie (2009) *Sex-Radical Feminists* I: Encyclopedia of Gender and Society. Jodi O’Brien. (Red.) Sage Publications: New York.

Plummer, Kenneth (2005) *Foreword: Performance and Change: Sexual Conduct Thirty years on*. I: *Sexual Conduct: The Social Sources of Human Sexuality*. John H Gagnon & William Simon. (Red.). Andra uppl. Routledge: London.

Rennstam, Jens & David Wästerfors (2015) *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. Studentlitteratur: Lund.

RFSU (2020) *Frågor och svar om unga och “hårt sex”-debatten*.

<https://www.rfsu.se/om-rfsu/press/pressmeddelanden/2020/fragor-och-svar-om-hart-sex-debatten/> [Hämtat: 2022-12-08].

Skagerström Lindau, Amanda (2020) *Kan ses som positivt att fler vågar ställa de här frågorna*.<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/kan-ses-som-positivt-att-fler-vagar-stalla-de-har-fragorna-nu> [Hämtat: 2022-12-08].

Stewart, Robert Scott. (2019) Is Feminist Porn Possible?, *Sexuality & Culture: An Interdisciplinary Quarterly*, 23(1): 254–270.

Svallfors, Signe (2020) *Porrkriget splittrar samhället*.

<https://www.dagensarena.se/essa/porrkriget-splittrar-samhallet/> [Hämtat: 2022-12-28].

Svensson, Peter (2019) *Diskursanalys - Greppbar metod*. Studentlitteratur: Lund.

Unizon (2020) *“Det här är inte ok!”- Unizons kvinnojourers, tjejjourers och ungdomsjourers erfarenheter och krav för att minska porrens skadeverkningar:*

https://www.unizonjourer.se/media/utul52xh/2020_porr-rapport.pdf [Hämtat: 2022-12-14]

Örtenfelt, Josephine (2020) *När unga kvinnor får skador av sex har något gått rejält snett.*

<https://www.gp.se/debatt/n%C3%A4r-unga-kvinnor-f%C3%A5r-skador-av-sex-har-n%C3%A5got-g%C3%A5tt-rej%C3%A4lt-snett-1.33299545> [Hämtat: 2022-12-12].